

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA:

PRÍPAD UČITEĽ

Téma:	Zameranie:
typológie osobnosti, typológie vyučovacích štýlov, komunikácia rodina rodiny a školy, školské dokumenty a predpisy, sociálne siete	Psychologická disciplína: pedagogická psychológia, psychológia osobnosti, sociálna psychológia Odporúčaný odbor štúdia: mediálne a komunikačné štúdiá, právo, učiteľstvo a pedagogické vedy

1 Dávid učí slovenský jazyk a hudobnú výchovu na strednej odbornej škole už desať rokov. Vždy
2 chcel byť učiteľom, ale chcel byť iný ako jeho bývalí pedagógovia. Bolo preňho prvoradé, aby
3 sa v škole cítil dobre a aby mal so žiakmi a žiačkami dobré vzťahy. Možno by sa to dalo vyjadriť
4 heslom „ži a nechaj žiť“. Nepatril k prísny a náročným učiteľom, čo mu kolegovia a kolegyne
5 hlavne v začiatkoch jeho kariéry často vyčítali. Dávida to ale nikdy príliš netrápilo. Robil si
6 naďalej veci „po svojom“. Často so žiakmi a žiačkami diskutoval, chodil s nimi na výlety a na
7 exkurzie, z ich súkromia vždy vedel viac ako ostatní ľudia v škole. Neraz vedel aj viac ako ich
8 rodičia.

9 Dávid je medzi žiakmi a žiačkami obľúbený, učí zaujímavo a kreatívne, komunikuje s nimi
10 veľmi otvorene a neformálne. Často používa slovník blízky mladej generácii, mnohí ho
11 oslovujú krstným menom. Dalo by sa povedať, že je veľmi tolerantný, niekedy až flegmatický.
12 Málokedy sa hnevá, emócie neprejavuje navonok. Na nevhodné správanie detí v škole
13 reaguje skôr vyhýbavo, pôsobí dojmom, ako by ho takéto správanie zneisťovalo a nevedel si
14 s ním rady. Ak sa dá, obráti takéto situácie na žart alebo sa stiahne a vyhýba sa konfrontácii.
15 V niektorých triedach nemá vôbec problém s disciplínou, so žiakmi a žiačkami si rozumie. Sú
16 však aj triedy, kde máva ťažkosti udržať disciplínu. V takej triede sa žiaci sa často bavia
17 a nerešpektujú jeho inštrukcie.

18 V triede, ktorej je Dávid triednym učiteľom, je žiačka, ktorá má problémy s dochádzkou. Má
19 veľký počet neospravedlnených hodín. Dávid sa s ňou niekoľkokrát rozprával. Priznala sa mu,
20 že chodí občas s partiou kamarátok zo základnej školy na kávu do obchodného centra,
21 pretože rodičia ju popoludní a večer málo púšťajú von. Musí sa stále učiť a to ju veľmi nebaví,
22 preto hľadá rozptýlenie inde. S rodičmi podľa jej slov nevychádza najlepšie, pretože jej stále
23 vyčítajú, že sa nedostala na gymnázium. Po poslednom dlhšom rozhovore sa s ňou triedny
24 učiteľ dohodol, že sa jej dochádzka zlepší, lebo inak bude musieť pozvať do školy rodičov,
25 čomu sa žiačka chcela vyhnúť. Niekoľko týždňov poza školu nechodila, ale potom sa problém
26 vrátil a žiačka sa začala vyhýbať aj komunikácii s triednym učiteľom. Preto bol napokon Dávid
27 nútený pozvať rodičov do školy.

1 Dávid sa snažil s rodičmi komunikovať odľahčene, menej formálne, aby nemali dojem, že im
2 dáva za vinu žiačino záškoláctvo. Upozornil ich na správanie dcéry a vyjadril obavu, že
3 záškoláctvo môže prerásť do väčších problémov, ktorým by mali spoločne predchádzať. O jej
4 vzťahu ku škole a názorom na prístup rodičov im nehovoril. Matka na informáciu
5 o záškoláctve reagovala veľmi podráždene, vinu za situáciu preniesla na učiteľa, obvinila ho
6 z nekompetentnosti a nedostatočnej autority, ktorá je priamou príčinou toho, že si žiaci
7 a žiačky robia, čo chcú. Po výmene názorov, v ktorej bola dominantná najmä matka, ostala
8 otázka riešenia záškoláctva nezodpovedaná. Matka uzavrela stretnutie konštatovaním, že
9 dcéru budú viac kontrolovať, keďže si s tým on ako triedny nevie poradiť sám. Dávid bol
10 z rozhovoru sklamaný a frustrovaný. Tým sa ale problém neskončil.

11 Matka opísala svoju verziu príbehu vo verejnej skupine rodičov na sociálnej sieti. Dávidovo
12 meno síce priamo nespomenula, ale pomenovala školu a z kontextu bolo jasné, o ktorého
13 vyučujúceho ide. Pod jej príspevkom sa objavilo množstvo komentárov, ktoré matku
14 podporovali a obviňovali školu a učiteľa z neprofesionálneho prístupu. Dávid bol pozvaný na
15 rozhovor s riaditeľkou školy. Hoci riaditeľka nebola vyslovene kritická a Dávída z ničoho
16 neobvinila, komunikácia nebola podporná. Riaditeľka sa ho pýtala, ako bude celú situáciu
17 riešiť, keďže sa tým pošpinilo aj dobré meno školy, čo ona nemôže nechať len tak, a musí
18 k tomu zaujať nejaké stanovisko. Dávid sa opäť cítil sklamaný a ponížený. Po rozhovore
19 s riaditeľkou vážne uvažoval o tom, že minimálne na niekoľko rokov zanechá učiteľské
20 povolanie, hoci ho celé roky uspokojovalo a hoci, i napriek nedostatočnému finančnému
21 a spoločenskému ohodnoteniu, učil rád. Jeho rozhodnutie odísť umocnilo aj zistenie, že citát
22 z príspevku žiačkinej matky sa o nejaký čas objavil v novinovom článku, ktorý veľmi kriticky
23 hovoril o učiteľstve a o kvalite pedagogickej práce v školách. Autorka článku školu vôbec
24 nekontaktovala, neoverila si informácie u oboch strán, len použila citáty z príspevku matky
25 a z niektorých komentárov a prezentovala ich ako príklady zlyhávania práce učiteľov
26 a učiteľiek.

27

28 **Príspevok vo verejnej rodičovskej skupine na sociálnej sieti**

29 *Toto bude trochu dlhší príspevok, ale musím to zo seba dostať von. Niektorí ľudia by asi fakt*
30 *nemali učiť!!! Moja dcéra chodí na strednú pedagogickú na Školskej ulici. Jej triedny si ma minulý*
31 *týždeň zavolať, že má neospravedlnené hodiny, že o už o tom dlhšie vie, ale že teda to už treba*
32 *začať riešiť. Akože mimochodom, akoby o nič nešlo. Veď dcéra nie je plnoletá, to mi mal okamžite*
33 *dať vedieť, a nie akoby nič neviem po akej dobe sa ozve, tak ležérne, akoby sa nič nedialo. Čo*
34 *keby s ňou bolo niečo vážne? Našťastie tam proste niekedy nešla, pretože sa v tej škole nudí, nič*
35 *poriadne tam nerobia, škoda reči. Ani sa jej úprimne nečudujem, pri tej kvalite, ako sa dnes v tých*
36 *školách učí. A toto už bola fakt posledná kvapka, lebo sme s ním už dlho nespokojní ako rodičia*
37 *v tej triede. S deckami sa vybavuje o hudbe a iných somarinách, stále niekam chodia na výlety,*
38 *poriadne sa neučia a potom buchne písomku a majú zlé známky. Keď sa mu tam bavia v triede*
39 *počas vyučovania, ani ich nevie dať do laty, nemá žiadne pravidlá a autoritu. A podľa toho to*
40 *potom vyzerá. Čo s takými učiteľmi? To už môže učiť fakt každý.*

41 **Komentár 1:** *To je hrozné len čítať. Držím Vám palce.*

- 1 **Komentár 2:** A sťažovali ste sa na vedení? Ved' na to musí byť aj zákon, že musí tie absencie
2 hlásiť, nie?
- 3 **Komentár 3:** Ja by som okamžite dala sťažnosť, nech to riešia, keď sa neozvete, nič sa nezmení.
- 4 **Komentár 4:** Súhlasím, treba to riešiť s vedením školy, určite zanedbal svoje povinnosti.
- 5 **Komentár 5:** Tak dcéra nemá čo chodiť poza školu, potom musíte riešiť následky. Ale mal to dať
6 vedieť skôr, to určite.
- 7 **Komentár 6:** Rada by som vedela, ako by sa tváril, keby sa jej niekde niečo stalo, keď nebola
8 v škole. Kto by za to bol zodpovedný?
- 9 **Komentár 7:** To aby mal dneska človek strach zveriť tie decká učiteľom! Kam sme to
10 dopracovali???
- 11 **Komentár 8:** Radšej nekomentujem, u nás v škole je to presne to isté. Držte sa.
- 12 **Komentár 9:** Ja som o tej škole fakt nič dobré nepočula. Už sa tu v tejto skupine niekto sťažoval,
13 že majú divné metódy.
- 14 **Komentár 10:** Snáď raz dorazia slušné a moderné postupy vo vzdelávaní aj na Slovensko. Len či
15 sa toho my dočkáme....

Ako citovať tento učebný materiál:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Prípad učiteľ*. In: Dvorská, D., Sokolová, L., Karolčík, Š., Dovičák, M., Griguš, S., & Hrcán, Z.: Učiteľská akadémia UK [webová stránka]. Získané z <https://www.ucitelskaakademia.sk/pripady-a-pribehy/psychologia-x-krat-inak/pripad-ucitel>

Prípadové štúdie a zadania sú súčasťou publikácie:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Psychológia x-krát inak*. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5955-9.